

Желдибаева Райгуль Сериковнаның
8D01101 – «Педагогика және психология» білім беру бағдарламасы бойынша
философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған
«Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін
дамыту» тақырыбындағы диссертациясына

РЕСМИ РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ЖАЗБАША ШҚІРІ

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<p>1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</p> <p>2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</p> <p>3) Диссертация Қазақстан</p>	<p>Қазақстан Республикасы «Педагог мәртебесі» Заңының педагог қызметкерлерінің және оларға теңестірілген адамдардың лауазымдарына қатысты қызметтері, іс-әрекеттері, құзыреттіліктеріндегі өзгерістерінің болуындағы жаңаша көзқарас, Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында «2029 жылға дейін жоғары білім беруді дамыту саясатын іске асыру заңнамалық негізді, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дербестігін, университеттер мен ғылыми институттарға таланттарды тартуды, білім мен құзыреттілік деңгейін арттыру мәселелерінің айрықша атап өтілуі Р.С.Желдибаеваның диссертация тақырыбының мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келетіндігін дәлелдейді. Р.С.Желдибаеваның зерттеу жұмысы жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің құрамы мен мәнін, оларды практикалық тәжірибеде қолдануын, жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған педагогикалық ғылым дамуындағы өзекті мәселелерді қамтиды.</p> <p>Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының 8-ші бағытына «Білім және ғылым саласындағы зерттеулер», соның ішінде §8.1.1 Ғылым және технологиялар саласындағы зерттеулерді дамытудың өзекті мәселелері сияқты нысаналы бағдарламалар идеясына сәйкестігімен сипатталады.</p>

		Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми- техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)	
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін <u>қосады</u> /қоспайды, ал оның маңыздылығы <u>ашылған</u> /ашылмаған.	Диссертанттың зерттеу жұмысы барысында алған ғылыми-практикалық нәтижелері педагогика ғылымының дамуына <i>елеулі үлес</i> <i>қосады</i> . Р.С.Желдибаеваның жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың қажеттілігін және оны теориялық негіздерін анықтай отырып, болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың мәнін аша отырып, жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің құрамын анықтап, отандық білім беру саласында бәсекеге қабілетті маман даярлауға, педагогикалық ғылым саласын дамытуға <i>үлесін</i> <i>қосады</i> . Оған мысал ретінде «жаһандану», «жаһандық білім беру», «құзыреттілік», «кәсіби құзыреттілік», «жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігі» ұғымдары нақтыланып, ғылыми айналымға енгізілуі диссертацияның маңыздылығын ашады. Зерттеу проблемасына сәйкес құрылымдық- мазмұндық моделінің жасалуы мен оны жүзеге асырудың психологиялық-педагогикалық шарттарының айқындалуы да, оны тәжірибеге енгізу мақсатында жасалған әдістемесі де педагогикада ғылыми маңыздылық пен теориялық құндылыққа ие.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Р.С.Желдибаеваның зерттеу жұмысын өзі жазу деңгейі <i>жоғары</i> екендігін зерттеу проблемасына қатысты ғылыми әдебиеттерге, негізгі ұғымдарға жасаған талдауынан; өз ойын кестеге, суретке түсіріп тұжырымды ұсынуынан; ғылыми тұжырымдар түйіндеуінен; ғалымдардың берген ойларына өз пікірін білдіруінен; жүргізілген тәжірибелік- эксперимент жұмысын рәсімдеуден; алынған практикалық нәтижелерді сипаттаудан да аңғаруға болады, қойылған зерттеу міндеттері толығымен шешімін тапқан, жұмыстың тараулары мен бөлімдері өзара логикалық байланысқан, дербес, өзекті, толық және аяқталған болып табылады.
4.	Ішкі бірлік	4.1 Диссертация	Р.С.Желдибаеваның зерттеу жұмысының

	<p>принципі</p>	<p>өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген.</p>	<p>өзектілігі толықтай негізделген. <i>Ең алдымен</i>, Қазақстан Республикасының ғылым мен жоғары білім саласының әлемдік жаһандану процесіне кіріктірілуі барысында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту өзекті мәселе екендігімен <i>негізделген</i>.</p> <p><i>Екіншіден</i>, зерттеу жұмысының міндеттерінің мемлекеттің ғылым мен жоғары білім саласын дамыту саясатының негізгі басымдылықтарына сәйкес өзектілігі дәлелденген.</p> <p><i>Үшіншіден</i>, болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін жаһандық талаптарға сәйкес дамытуға қоғамның сұранысы мен оны дамытуға болашақ педагог-психологтардың дайындығы мәселесінің зерттелу деңгейінің жеткіліксіздігі арасында; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту мәселесін зерттеу қажеттілігі мен оның теориялық негіздерінің айқындалмауы арасында; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуда жоғары оқу орындарындағы білім беру процесінің жоғары мүмкіндіктері мен оны жүзеге асыру әдістемесінің жасалмауы арасындағы қарама-қайшылықтарды жою мәселесімен өзектілігі <i>негізделген</i>.</p>
	<p>4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) айқындайды; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды</p>	<p>Р.С.Желдибаеваның диссертациясының мазмұны «Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту» атты диссертация тақырыбын толық көлемде анықтайды.</p> <p>Зерттеу жұмысының 1-тарауында жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту теориялық тұрғыдан негізделеді. «Жаһандану», «Жаһандық білім беру» ұғымдарының мәні нақтыланады. Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің мәндік сипаттамасы беріліп, құрамы айқындалады. Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың психологиялық-педагогикалық шарттары анықталып, құрылымдық-мазмұндық моделі жасалады.</p> <p>2- тарауда жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың диагностикасы анықталып, мазмұндалады. Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың әдістемесі жасалады, оның</p>	

			<p>тиімділігі тәжірибелік-эксперименттік жұмыс барысында тексеріліп, нәтижелері дәлелді баяндалады.</p> <p>Диссертация 2 тараудан тұрады және оның 8 бөлімшесі зерттеу тақырыбын толық айқындайды.</p>
	<p>4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді:</p> <p>1) сәйкес келеді;</p> <p>2) жартылай сәйкес келеді;</p> <p>3) сәйкес келмейді</p>		<p>Зерттеу мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді. Диссертант зерттеудің мақсатын «жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуды теориялық тұрғыдан негіздеу, әдістемесін жасау және оның тиімділігін тәжірибелік-эксперимент жүзінде тексеру»деп тұжырымдап, оған 4 міндет арқылы қол жеткізген. Оның әрбір зерттеу міндеті осы мақсаттан туындайды:</p> <p>Зерттеу жұмысының 1-тарауында «Жаһандану», «Жаһандық білім беру» ұғымдарының мәнінің ашылуы (§1.1), жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің құрамы мен мәндік сипаттамасы берілуі (§1.2) диссертацияның 1-міндетіне сәйкес екені байқалады. Ал зерттеудің 2-міндетінің – «жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігі дамуының көрсеткіштері мен деңгейлерін айқындау» диссертациялық жұмыстың 3- бөлімшесінде толығымен сипатталады.</p> <p>Зерттеудің 3-міндеті жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың құрылымдық-мазмұндық моделі тұжырымдамалық (мақсаты, әдіснамалық тұғырлар, жаһандық білім беру принциптері), мазмұндық (дамыту процесінің мазмұны, формалары, әдістері, құралдары, кезеңдері), нәтижелік (көрсеткіштері, деңгейлері, диагностикалық әдістері) бөліктерден тұратыны 1-тараудың 4- бөлімшесінде жан-жақты талданып, негізделеді.</p> <p>Зерттеу жұмысының 2-тарауы жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың әдістемесін әзірлеу және оның тиімділігін тәжірибелік-эксперимент жүзінде тексеру 4-ші міндетке толық сәйкес келеді.</p> <p>Осы айтылғандар Р.С.Желдибаеваның диссертациясының мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкестігін дәлелдейді.</p>
	<p>4.4</p>	<p>Диссертацияның</p>	<p>Диссертациялық жұмыс 2 тарау мен 8</p>

		<p>барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) толық байланысқан; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ 	<p>бөлімшелерден, пайдаланылған әдебиеттер тізімінен, қосымшалардан, 54 суреттен, 48 кестеден тұрады. Дұрыс таңдалған тараулар мен бөлімше тақырыптары олардың логикалық байланысын байқатады, жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың теориялық негіздерін ашу зерттеуді дұрыс жүзеге асырылғандығын көрсетеді және жүйелік тұғыр тұрғысынан жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің мәні мен құрамын, анықтау мен құрылымдық-мазмұндық моделін жасау жұмыстың теориялық әдіснамасына негізделген, олар 1-ші тараудың бөлімшелерінің арасындағы тығыз байланысты дәйектейді.</p> <p>Ал, 2-тараудағы ұсынылған әдістеме мен тәжірибелік-эксперимент жұмысының мазмұнында 1-тарауда жасалған модельді практикада қолдану барысын қарастырған. Сондай-ақ, пайдаланылған әдебиеттер зерттеу тақырыбын ашуға толығымен жетеді, нақты қолданысын тапқан. Ал, қосымшада берілген материалдар диссертацияның практикалық бөлімінде эксперимент арқылы дәлелденген.</p> <p>Бұл, Р.С.Желдибаеваның диссертациясының құрылымы барлық тараулары мен бөлімшелерінің логикалық байланысын дәлелдейді. Автор алған нәтижелер зерттеу мақсаты мен міндеттеріне сәйкес және ішкі бірлікті сипаттайды.</p> <p>Ғылыми аппаратқа сәйкес теориялық мәліметтер, анықтау және қалыптастыру, қорытындылау эксперименттері мазмұны мен нәтижелері ұсынылған.</p>
		<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) сыни талдау бар; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген 	<p>Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту мәселесі бойынша педагогика саласындағы теориялар мен ғылыми әдебиеттерге Р.С.Желдибаева <i>сыни талдау</i> жүргізген. Соның негізінде зерттеп отырған тақырып бойынша теориялық және әдіснамалық базалардағы кемшіл тұстарды көрсетіп, оны толықтыру бойынша зерттеу жүргізген.</p> <p>Бұл сыни талдау диссертантқа жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың құрылымдық-мазмұндық моделін және жүзеге асыру әдістемесін әзірлеуге мүмкіндік берген. Ал алынған тәжірибелік-эксперимент нәтижелері сапалық және сыни талдау арқылы дәлелденген. Р.С.Желдибаеваның жүргізген сыни талдауы</p>

			оның әрбір мәселені жеке бағалай алуын өзіндік ғылыми ұстанымының қалыптасқандығын байқатады.
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма?</p> <p>1) толығымен жаңа;</p> <p>2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Зерттеу мәселесі бойынша ғылыми нәтижелер <i>толығымен жаңа</i> болып табылады.</p> <p><i>Бірінші жаңалығы</i> – жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту қажеттілігі көрсетілген және осы бағыттағы ғылыми жұмыстар зерделенген; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің мәні анықталып, құрамы айқындалып, оның сипаттамасы негізделді.</p> <p><i>Екінші жаңалығы</i> – жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігі дамуының инновациялық, толеранттылық, дүниетанымдық құзыреттерге сәйкес көрсеткіштері мен деңгейлері айқындалады.</p> <p><i>Үшінші жаңалығы</i> – жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың психологиялық-педагогикалық шарттары айқындалып, тұжырымдамалық, мазмұндық және нәтижелік бөліктерден тұратын құрылымдық-мазмұндық моделі жасалады.</p> <p><i>Төртінші жаңалығы</i> – жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың мотивациялық, білімділік, біліктілік кезендерден тұратын әдістемесі жасалады, әдістеме жаһандану жағдайында кәсіби құзыреттілікті кезеңдеп дамыту құрылымына сәйкес анықтайды және оны жүзеге асырудың жаңа мазмұнын, педагогикалық тапсырмаларды, оқытудың инновациялық әдістері мен құралдарын, ұйымдастыру формаларын қамтыған, әдістеменің тиімділігі тәжірибелік-эксперимент жүзінде тексеріліп, ұсыныстар берілген.</p>
		<p>5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма?</p> <p>1) толығымен жаңа;</p> <p>2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады);</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Р.С.Желдибаеваның диссертация қорытындылары <i>толығымен жаңа</i> болып табылады.</p> <p>1- қорытынды педагог-психологтың кәсіби портретін жасау мен жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің құрамын айқындау авторға жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін олардың диагностикалық, коррекциялық, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу функцияларын жүзеге асырудағы жаһандық білім беру</p>

			<p>талаптарына сәйкес гумандық ұстанымдағы толеранттылық тұлғалық сапасы мен инновациялық, дүниетанымдық білім, білік, дағдыларының кіріктірілген жиынтығы деп нақтылауына мүмкіндік берген.</p> <p>2- қорытынды автор жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың көрсеткіштері мен деңгейлерін инновациялық, толеранттылық, дүниетанымдық құзыреттері құрамына сәйкес және Б.Блумның оқу мақсаттарының дәстүрлі классификациясына негіздеп айқындаған және жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігі дамуын бағалаудың тиімділігін көрсеткен.</p> <p>3- қорытынды жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың құрылымдық-мазмұндық моделі тұжырымдамалық (мақсаты, әдіснамалық тұғырлар, жаһандық білім беру принциптері), мазмұндық (дамыту процесінің мазмұны, формалары, әдістері, құралдары, кезеңдері), нәтижелік (көрсеткіштері, деңгейлері, диагностикалық әдістері) бөліктерінің бірлігі ретінде қарастырылған.</p> <p>4-қорытынды жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың деңгейлерін Б.Блум таксономиясына негіздеп айқындайтын диагностикасын; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін мотивациялық, білімділік, біліктілік кезеңдермен дамытудың әдістемесін: «Formation of global competence in the context of higher education» элективті курсы, «Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту» атты тренингін, «Secret of success of educational psychologist» ашық есік күндері мен «10 сұхбат» аудиториядан тыс іс-шараларын практикаға ендіруді автор ұсынған инновациялық әдіс-тәсілдерді қолданып жүзеге асырғанда нәтижелі болады.</p>
		<p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?</p> <p>1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып</p>	<p>Р.С.Желдибаева жүргізген зерттеуінде жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту бойынша 5 ұсынысты анықтауға болады. Олар: жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің мәні мен құрамы және оны дамытудың моделі осы салада білім алушыларға теориялық білімдерді жүйелі түрде меңгеруге септігін тигізеді.</p>

		табылады); 3) жана емес (25% кем жаңа болып табылады)	Оларды педагогтердің біліктілігін жетілдіретін институттардың бағдарламаларына енгізу қажет; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуда жоғары оқу орындары білім беру процесін тиімді пайдалану қажет; «Secret of success of educational psychologist» ашық есік күндері мен «10 сұхбат» аудиториядан тыс іс-шаралар бағдарламаларының мазмұнын іске асырудың мүмкіндіктерін практикаға ендірген жөн; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуда ұсынып отырған элективті курс тренинг бағдарламасы аясында инновациялық технологияларды қолдану негізінде жүзеге асырған дұрыс; жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту бойынша әдістемелік ұсыныстарды жоғары оқу орындарының және педагогтердің біліктілігін арттыру курстарында тақырыптық іс-шаралар өткізуде негізге алу қажет. Автордың басқа да ұсыныстары қолдауға әбден лайықты, ұсынған шешімдері ғылыми-тәжірибелік негізі технологиялық тұрғыдан <i>толығымен жаңа және негізделген</i> болып табылады. Ол зерттеу жұмысы барысындағы тұжырымдарды оқу процесіне ендіру актісі және тәжірибелік-эксперимент жұмыс нәтижелерімен ғылыми жарияланымдармен <i>расталған</i> .
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген /негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	Р.С.Желдибаеваның зерттеу қорытындыларының негізділігі теориялық-әдіснамалық ұстанымдарымен философиялық, психологиялық педагогикалық әдебиеттердің алуан түрлілігімен, диссертация мазмұнының, зерттеудің қойылған мақсаты мен міндеттеріне <i>сәйкестігімен</i> , зерттеудің теориялық және эмпирикалық әдістерінің орынды үйлесімімен, эксперименттік зерттеу нәтижелерін сапалы және сандық талдаудың үйлесімімен, әртүрлі диагностикалық әдістемелер, тәсілдер, құралдар кешенін пайдаланумен камтамасыз етіліп, ауқымды дәлелдемелерде <i>негізделген</i> . Жоғарыда көрсетілген зерттеудің негізгі ұғымдарын нақтылау психологиялық-педагогикалық еңбектерде берілген теориялық анықтамаларға негізделген (1-тарау 1-,2-, бөлімшелер). Диссертанттың жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту мәселесіне қатысты отандық ғалымдардың диссертациялық зерттеулері соңғы жылдары қарқынды жүргізіле бастағандығын негіздеп, зерттеулердің

			бағыттарын топтастырып, бөліп қарастыруынан көруге болады.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	<p>Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме?</p> <p>1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) ия; 2) жоқ</p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) ия; 2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар; 2) орташа; 3) кең</p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) ия; 2) жоқ</p>	<p>Ізденуші-докторант Р.С.Желдибаева диссертациялық жұмысы бойынша ұсынған төрт қағида <i>толығымен дәлелденген</i>. Себебі, ұсынылып отырған тұжырымдар алынған мақсат пен міндеттерден туындаған жұмыстың теориялық және тәжірибелік ұстанымдылығын аңғартады.</p> <p>7.1 «Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігі дегеніміз олардың диагностикалық, коррекциялық, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу функцияларын жүзеге асырудағы жаһандық білім беру талаптарына сәйкес гумандық ұстанымдағы толеранттылық тұлғалық сапасы мен инновациялық, дүниетанымдық білім, білік, дағдыларының кіріктірілген жиынтығы» деп тұжырымдауы да дәлелденіп <i>негізделген</i>. Дәл осы сияқты басқа да қағидаттар теориялар мен тұжырымдамаларға негізделіп, эксперимент арқылы дәлелденген.</p> <p>7.2 Жұмыс <i>тривиалды емес</i>. Себебі, барлық жаңалықтар теория мен практиканың арасындағы байланысты талдай отырып, құрылымдық-мазмұндық моделін жасағандығымен дәлелденген, бұл жұмыстың ұтымдылығын арттырады.</p> <p>7.3 Қағидалар <i>жаңа</i> деп тұжырым жасауға негіз бар. Себебі, төрт міндет бойынша алынған жаңалықтар қорғауға ұсынылатын қағидалар негізінде көрініс беруі және қорытынды ұсыныстар жасауға алғышарт болғандығымен <i>дәлелденеді</i>.</p> <p>7.4 Жұмыстың қолдану деңгейі кең деп танылады. Себебі, инновациялық, толеранттылық, дүниетанымдық құзыреттері жетілген болашақ педагог-психолог кәсіби құзыреттілігін жаһандық талаптарға сәйкестендіруде, білім деңгейін арттыруда диссертация қағидаттарының қолдану деңгейі кең ауқымды. Осылайша жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту мәселесі кең ауқымды екені <i>дәлелденген</i>.</p> <p>7.5 Диссертациядағы барлық қағидалар мен тұжырымдар талапқа орай қажетті басылымдарда жарияланған, ғылыми қауымдастықтың назарына салынып, тиісті журналдарда, оның ішінде Scopus базасына</p>

			енген шетелдік басылымдарда жарық көрген. Атап айтқанда, The adaptation and validation of the global competence scale among educational psychology students //International Journal of Education and Practice. – 2023. – Vol. 11, Issue 1. – P. 35-46.
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған 1) ия; 2) жоқ	8.1 Зерттеу барысында басшылыққа алынған жүйелік, іс-әрекеттік, құзыреттілік әдіснамалық тұғырлары мен жаһандық білім беру принциптері ғылыми тұрғыдан негізделген. Р.С.Желдибаева ғылыми әдістерді нақты пайдаланған және тиімділігін дәлелдеген.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ	8.2 Зерттеудің мақсатын, болжамы мен міндеттерін шешу үшін теориялық және эмпирикалық әдістердің кешені диссертантпен анықталған. Теориялық әдістер (алыс және жақын шетелдік, отандық ғалымдардың психологиялық, педагогикалық және оқу-әдістемелік әдебиеттерін зерделеу); диссертациялық зерттеулерді талдау, зерттеу материалдарын жинақтау, қорытындылау, салыстыру, нақтылау; практикалық әдістер: бақылау, білім алушылармен және оқытушылармен пікір алмасу, сауалнама, тесттік тапсырмалар, нормативтік және оқу-әдістемелік құжаттарды талдау, тәжірибелік-эксперимент жұмысын жүргізу); статистикалық, графикалық әдістерді қолданған. Диссертация жұмысының нәтижелері заманауи компьютерлік технологияларды қолдану арқылы алынған.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулер мен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) ия; 2) жоқ	Теориялық қорытындылар Илияс Жансүгіров атындағы Жетісу университеті, Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеттерінде жүргізілген тәжірибелік-эксперимент жұмысында дәлелденген және расталған. Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудағы: «Formation of global competence in the context of higher education» элективті курс бағдарламасы; «Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту» атты тренинг; «Secret of success of educational psychologist» ашық есік күндері мен «10 сұхбат» аудиториядан тыс іс-шаралары, инновациялық әдіс-тәсілдерді қолдану негізінде қол жеткізілген нәтижелер эксперимент негізінде дәлелденген.
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге	Диссертант ғылыми зерттеу жұмысында өзекті және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтеме жасай отырып, мәнді мәлімдемелерді растайды. Диссертацияда отандық және шетелдік ғылыми

		сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған	әдебиеттерге сілтемелер берілген.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз	Диссертациялық жұмыста 206 атаудан тұратын дереккөздерге сілтемелер берілген. Тақырып бойынша осы әдебиеттерді зерделей келе, докторант алдына қойған мәселені шешуге жан-жақты қарастырғандығы, әдеби шолуға жеткілікті деп санаймын.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ	Диссертацияның теориялық маңызы бар. Себебі: - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігінің мәні анықталып, құрамы айқындалып, оның сипаттамасы негізделген; - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігі дамуының инновациялық, толеранттылық, дүниетанымдық құзыреттерге сәйкес көрсеткіштері мен деңгейлері айқындалған; - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың психологиялық-педагогикалық шарттары айқындалып, тұжырымдамалық, мазмұндық және нәтижелік бөліктерден тұратын құрылымдық-мазмұндық моделі жасалған; - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың мотивациялық, білімділік, біліктілік кезеңдерден тұратын әдістемесі әзірленіп, оның тиімділігі тәжірибелік-эксперимент жүзінде тексерілген.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ	Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары. Себебі: - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытудың диагностикасы; - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуға арналған элективті курсы; - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуды практикалық тұрғыдан қамтамасыздандыратын тренинг бағдарламасы; - жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған аудиториядан тыс іс-шаралар ұйымдастырылып, тиімділігі іс-тәжірибеде тексерілді.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып	Зерттеу жұмысы аясындағы практикалық ұсыныстар толығымен жаңа және

		табылады? 1) толығымен жаңа ; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	диссертациялық зерттеуде қол жеткізілген нәтижелер мен олардың негізінде жасалған нақты ғылыми-әдістемелік ұсыныстарды, зерттеу материалдарын болашақ педагог-психологтарды даярлайтын білім беру ұйымдарында, педагог кадрлардың біліктілігін көтеру мен қайта даярлау жүйесінде пайдалануға болады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары ; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертант академиялық жазу ерекшеліктеріне сәйкес, ғылыми стильді ұстанып зерттеу жұмысын орындаған. Диссертациялық жұмыстың құрылымын рәсімдеу белгіленген талаптарға сәйкес орындалған. Сонымен қатар, диссертациялық жұмыс жүйелі тұрғыда жазылған және академиялық жазу сапасы жоғары.

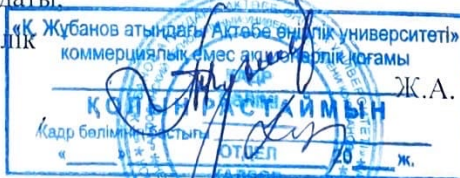
Шешім: Зерттеудің өзектілігін, ғылыми жаңалығын және алынған нәтижелердің маңыздылығын ескере отырып, Райгуль Сериковна Желдибаеваның 8D01101- Педагогика және психология білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындаған «Жаһандану жағдайында болашақ педагог-психологтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту» тақырыбындағы диссертациясы аяқталған және Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің талаптары мен «Дәрежелер беру қағидаларында» көрсетілген талаптарға сәйкес келетіндіктен философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп санаймын.

Ресми рецензент,

педагогика ғылымдарының кандидаты,

Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік

университетінің доценті

Ж.А. Жусупова